YoungstarsWiki.org

PATEIKĖ
JeannineWeibel

ON
2012-11-27

★ ★ ★ ★ ★
Keine Stimmen

Kompetencijų ugdymas vaikystėje ir paauglystėje

Šis dokumentas suteikia jums trumpą įžvalgą į vaikų vystymąsi, ypač į jų gebėjimus. Dažnai mes per daug tikimės iš savo vaikų arba juos pernelyg apkrauname. Net irdirbant su vaikų grupėmis, kur vaikų nematome kasdien, svarbu žinoti jų vystymosi lygį.

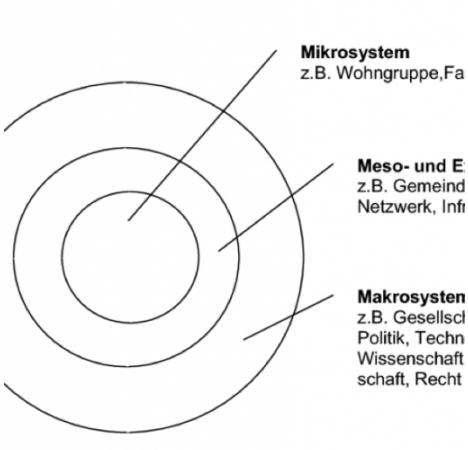
Mikro-, mezo-, makrosistema

Sociologija visus mūsų socialinius ryšius suskirsto į visuomenės modelį. Šį modelį ji vadina mikro-, mezo- ir makrosistemomis.

Mikrosistemoje mus formuoja šeima ir artimiausia aplinka. Tai ypač gerai matyti vaikų auklėjimo pavyzdžiuose. Vaikas iš išsiskyrusių tėvų šeimos, patyręs daug konfliktų, į konfliktines situacijas reaguoja kitaip nei vaikas iš nesuskilusios šeimos.

Mezo lygmenyje mus formuoja organizacijos. Tai gali būti mokykla, jaunimo grupė, bendruomenė ar kiti socialiniai tinklai. Ypač paaugliai ieško atramos už šeimos ribų. Jie nori tapti nepriklausomi. Jaunimo grupė yra puiki priemonė, leidžianti formuoti vaikus jau nuo mažens. Galime jiems suteikti svarbius pagrindus gyvenimo keliui.

Makrolygis apima visą kultūrą, teisinę sistemą, politiką ir visuomenės normas. Makrolygis kiekvienoje šalyje yra skirtingas, o Šveicarijoje – netgi skirtingas daugelyje kantonų. Tipiškas pavyzdys – šveicarų punktualumas. Mums net nereikia išvykti iš Europos, kad suprastume, jog ne visi yra tokie punktualūs kaip mes.

Socializacijos formos

Be to, sociologija išskiria tris skirtingas socializacijos formas. Tai yra pirminė socializacija, antrinė socializacija ir tretinė socializacija.

Mikro-, mezo- ir makrosistemos taikomos kiekvienam amžiaus etapui. Šios trys socializacijos formos yra suskirstytos pagal amžiaus etapus.

Pirminė socializacija

Tai apima maždaug pirmuosius tris–penkis vaiko gyvenimo metus. Vaikas socializuojasi daugiausia šeimoje. Vienas iš svarbiausių įgūdžių yra bendravimas. Jo pagalba vaikas gali išreikšti save ir mokosi išreikšti savo valią.

Antrinė socializacija

Šis etapas mums, kaip jaunimo grupės vadovams, yra įdomesnis. Antrinė socializacija apima vaikystę, paauglystę ir ankstyvąją suaugystę. Tai laikotarpis, kai vaikai susiduria su sistemomis, nepriklausančiomis šeimai.

Vaikai mokosi prisitaikyti prie makrosistemos. Mes, vadovaujant jaunimo būreliui, galime padėti vaikams įveikti šį etapą. Pavyzdžiui, sąmoningai organizuodami grupinius žaidimus, kuriuose jie turi integruotis.

Tretinė socializacija

Tretinė socializacija prasideda suaugusiųjų gyvenime. Šis etapas apima profesinę veiklą ir šeimos kūrimą. Tačiau šis etapas nėra svarbus jaunimo grupių veiklai.

Vaikystė nuo 6 iki 11 metų

Įdomūs faktai apie šį amžių

Dauguma jų jau nebetiki Kalėdų Seneliu. Jie tampa labiau orientuoti į realybę, o jų mąstymo struktūra tobulėja. Vystosi loginis mąstymas, o bendravimo įgūdžiai yra gerokai pažengę.

Šio amžiaus vaikai mielai išsamiai pasakoja apie tai, ką patyrė. Jie moka laikytis sekos ir atpažinti ryšius.

Maži vaikai ir pradedantys eiti į mokyklą vaikai viską mato iš egocentrinės perspektyvos. Jie save laiko savo gyvenimo centru ir dar negali įsijausti į kitų padėtį. Vidutinio amžiaus vaikai mokosi būti empatiški. Jie ugdo stiprų teisingumo jausmą. Pavyzdžiui, jiems sunku suprasti, kodėl kas nors gauna daugiau šokolado, nors ir nepadarė nieko daugiau.

Šiame amžiuje vaikai mokosi žaisti grupėse. Jie dar nepažįsta tikros lojalumo grupei. Gali atsitikti, kad vaikas nori žaisti vienas ir taip ir daro. Laikui bėgant tai pasikeičia (maždaug 3 klasėje). Vaikai mokosi būti grupe ir bendradarbiauti socialiai. Taip pat jie mokosi būti lojalūs ir vienas kito neišduoti (maždaug 4 klasėje).

Kalbant apie jaunimo būrelį

Svarbu atidžiai klausytis vaikų ir jų nepertraukti. Vaikai turi papasakoti, ką patyrė.

Elkitės su vaikais teisingai. Jei kas nors pasistengė daugiau, jis turėtų gauti daugiau, ir atvirkščiai. Be priežasties nekvestionuokite jų naujai įgyto teisingumo supratimo.

Grupiniuose žaidimuose iš vaikų nereikėtų tikėtis per daug. Jie mėgsta žaisti grupėje, tačiau negali iš karto susitapatinti su grupe. Tačiau leiskite vaikams laisvai užsiimti kuo nors kitu, nei jūs buvote suplanavę. Kažkuo, ką jie gali daryti vieni, be kitų vaikų.

Vaikai mėgsta skųstis, nes dar neturi grupės jausmo. Sudėtinga tampa tada, kai turite labiau subrendusius vaikus, kurie skundimąsi laiko grupės pažeidimu, ir lėtesnius vaikus, kuriems skundimasis vis dar yra normalu. Stenkitės būti teisingi abiejų atžvilgiu ir niekam neįžeisti.

Tikėjimo raida

Tikėjimas tampa vis svarbesnis dėl didėjančio žinių troškimo. Šio amžiaus vaikus vis dar labai lengva sudominti pasakojimais. Tačiau jei vaiko globėjas yra netikintis, kyla pavojus, kad vaikas Biblijos pasakojimus laikys netikrais arba netgi pasakomis. Mokinys kaip „tikrą“ apibrėžia tai, ką galima stebėti, girdėti ar suvokti jutimais. Dabar sunkiausia yra paaiškinti vaikui, kad nematomas Dievas taip pat yra tikras (Romiečiams 1, 4–6).

Vaikystėje dažniausiai svarbiausi globėjai yra tėvai. Maždaug 10–11 metų amžiaus vaikai pradeda abejoti tėvų požiūriais ir klausytis kitų jiems artimų suaugusiųjų nuomonių.

Daugelis vaikų sunkiai atskiria gamtos mokslus nuo krikščionybės, todėl jie savo gyvenimą suskirsto į dvi dalis. Viena – sekmadieninė mokykla, kur tikima Jėzumi ir kur istorijos yra tikrovė. Kita – mokyklos gyvenimas, kur tikima Didžiojo sprogimo teorija. Kol šie pasauliai nesikerta, daugumai vaikų nesvarbu, kad ne viskas sutampa.

Vaikams, kurie nuo mažens mokosi pasitikėti, šiame amžiuje yra lengviau. Jiems lengviau pasitikėti suaugusiaisiais, pavyzdžiui, mokytojais, kad jie sako teisingą dalyką. Vaikams, užaugusiems be

pasitikėjimo, daugelyje gyvenimo situacijų tenka sunkiau.

Vaikai yra neįtikėtinai aktyvūs. Šiame amžiuje veiksmas ir buvimas neišvengiamai susiję. Tikėjimas, kuris vyksta tik mąstymo ir jausmų lygmenyje, jiems yra neįsivaizduojamas. Jie nori daryti dalykus, kurie patinka Jėzui. Mokymasis per veiklą yra ne tik pedagogiškai teisingas, bet ir teologiškai pagrįstas.

Atsižvelgiant į tylos laiką / pamaldumą / medžiagą

Maldos metu naudokitės teatro elementais, daiktais ar paveikslais. Reikėtų stengtis pernelyg neakcentuoti Biblijos stebuklų. Vaikai greitai priskiria juos pasakų kategorijai ir paauglystėje ištrina iš atminties kartu su Snieguole ir septyniais nykštukais. Pasakojimų akcentu visada turėtų būti Dievo meilė ir tai, kad Jis nori būti mūsų draugas.

Jaunimo grupės vadovas turėtų pripažinti ir priimti vystymosi psichologijos teorijas. Per anksti užkrauti vaikui per didelę naštą daro daugiau žalos nei padeda jam tobulėti.

Be kita ko, reikia atkreipti dėmesį į tai, kad vaikai iki 11 metų viską supranta taip, kaip jiems pasakoma, pavyzdžiui, „Jėzus beldžiasi į tavo širdį“. Vaikai gali suprasti, kad Jėzus tikrai beldžiasi į širdies vožtuvą. Šiuo atžvilgiu geriau būtų pasakyti: „Jėzus nori būti tavo draugas“.

Vadovui reikia labai atidžiai stebėti, kad nebūtų klaidingai interpretuojamos vaikų reakcijos į evangelines žinias. Pavyzdžiui, jei vaikas tiesiog nuobodžiaudamas sėdi ir išrauna keletą žolės stiebelių, tai nereiškia, kad jis nieko nesupranta. Dažniausiai vaiko viduje vyksta procesas, ir reikia kantrybės, kol jis baigsis.

Pabandykite kartą su vaikais išgyventi Biblijos istoriją. Pavyzdžiui, eikite kartu prie šulinio ir pamąstykite, kaip jautėsi Juozapas. Arba surenkite su jais kitą patirtinio ugdymo programą.

Kompetencijų sąrašas

z	Sachkompetenz*	Selbstkompetenz	Füh tenz
	Schöpfung in vollen Zügen erleben	Wirklichkeitsbezogen	Für al s
mp-	Dinge basteln, Feingefühl	Denkhorizont erweitert sich, jedoch linear	Ordi
	Musische Fähigkeiten entwickeln sich	Lernmotivation in der Regel hoch	Sich pen
t		Sind neugierig, wollen mehr wissen	
le		Noch nicht sehr kritikfähig	
h			

ung und Interessen verschieden

ung	spannen
st	Geschichten der Bib
ischen Wissen- nicht verstehen	Gegenstände/ Bilder
war	Erlebnispädagogisch
	Sie aktiv in die Anda ren
en erleben, nicht	

Paauglystė nuo 12 iki 16 metų

Ką verta žinoti apie šį amžių

Artėjant 6 klasės pabaigai, daugumai vaikų prasideda brendimas. Mergaitės dabar pradeda rūpintis savo išvaizda. Jos gali valandas praleisti vonioje ir prieš veidrodį. Berniukams tai prasideda šiek tiek vėliau, tačiau jie yra lygiai tokie patys išdidūs kaip ir mergaitės. Jiems tampa svarbus jų įvaizdis ir tai, ką apie juos galvoja kiti.

Vaikai dabar tapo paaugliais. Jie vis daugiau laiko praleidžia draugų kompanijose. Tėvų nuomonė nebėra tokia svarbi. Svarbiau, ką galvoja bendraamžiai. Mokyklos taisyklės tampa antraeilės, jei visa kompanija jas pažeidžia.

Maištavimas prieš tėvus tampa įprastu reiškiniu. Dėl kartais kylančio nervus trikdančio pykčio abiejų pusių lūpose kartais pasigirsta nemalonių žodžių.

Paauglystėje žmogus netampa visiškai nauju žmogumi. Paauglio raida vyksta remiantis jo vaikystės pagrindais.

Paaugliai intensyviai ieško savęs. Jiems nuolat reikia patvirtinimo, kad jie atrodo gerai arba kad jų spuogų visai nematyti. Brendimo laikotarpiu vyksta dideli fiziniai pokyčiai, tačiau lygiai tokie patys – ir psichologiniai. Vidinė kova gali sukelti dažnus pykčio protrūkius, su kuriais daugelis tėvų nesugeba susidoroti. Brendimas yra labai sudėtingas tiems paaugliams, kurie vaikystėje nepatyrė nei meilės, nei pasitikėjimo. Dabar jie turi formuoti savo charakterį, nors niekas jiems niekada nesakė, kad jie yra vertingi.

Paaugliai sugeba suvokti sudėtingas minties eigas. Skirtingai nuo vaikų, kuriems reikalinga loginė seka, jie gali komentuoti įvykius. Tai reiškia, pavyzdžiui, kad jie gali papasakoti, ką mokytojas jiems pasakojo apie demokratiją, be būtinybės išdėstyti visą priešistorę.

Viena iš svarbiausių paaugliams temų yra meilė ir draugystė su priešingos lyties atstovais. Šiandienos žiniasklaida perteikia visiškai klaidingą vaizdą, kaip turėtų atrodyti tobulas santykis. Kadangi paaugliai ypač ieško atsakymų į šią temą, jiems reikalinga parama. Nors daugeliui grupių vadovų sunku rasti tinkamus žodžius, vis dėlto apie šią temą reikėtų kalbėti atvirai. Paaugliams jau nuo pat pradžių turėtų būti aiškiai perteikta Dievo nuomonė apie seksualumą.

Tai svarbios temos, kurios krikščioniškose bendruomenėse dažnai laikomos tabu. Santykiai yra geri, jei juos palaimina Dievas. Šis teiginys paaugliams dar nelabai ką reiškia. Likusi klasės dalis taip pat nori tiesiog susirasti gražiausią žmogų, su kuriuo galėtų susitikinėti. Turime vėl aiškiau paaiškinti paaugliams tikrąją santykių prasmę. Tai taip pat reiškia turėti kantrybės ir laukti tinkamo žmogaus.

Kalbant apie jaunimo grupę

Paaugliui reikia asmens už šeimos ribų, kuriuo jis galėtų visiškai pasitikėti. Vis dėlto šeima tebėra labai svarbi. Ji suteikia paaugliui atramą.

Kadangi žinome, kad paaugliai labai orientuoti į grupę, turime stengtis įkvėpti visą grupę. Mūsų, kaip grupės vadovų, galimybė – pasinaudoti šia grupės sanglauda. Turime tapti grupės dalimi, kurią jie priima. Tačiau ne „vilku avies kailyje“, kuris nori paauglius įgrūsti į suaugusiųjų modelį. Jei paaugliams nepatinka siūloma veikla, nereikėtų atkakliai laikytis savo autoriteto, o kartais ir nusileisti. Tačiau reikia atkreipti dėmesį, kad tai netaikoma saugos taisyklėms ir nelaimingų atsitikimų pavojams. Kaip vadovai, pabandykite įsijausti į grupę ir reaguokite į temas, kurios jiems rūpi. Čia reikalingas tam tikras spontaniškumas. Paaugliai paprastai yra skeptiški. Juos sunku motyvuoti, o jie iš tikrųjų nori tik laisvai leisti laiką. Pabandykite juos išvilkti iš jų uždarumo.

Tikėjimo raida

Paaugliai tiki tuo, kuo tiki jų draugai. Tai gali būti vartotojiškumas arba, geriausiu atveju, krikščioniškas tikėjimas. Dėl nuotaikų svyravimų, kuriuos jie patiria, geras jausmas tampa svarbesnis už asmeninius įsitikinimus.

Kai kurie paaugliai atsiverčia tik todėl, kad taip daro ir likusi draugų grupė, arba norėdami įtikti savo grupės vadovui. Todėl nenuostabu, jei paauglio tikėjimas pradeda svyruoti, kai pasikeičia jo artimiausia aplinka. Tačiau su amžiumi tikėjimas gali sustiprėti ir tapti tvirtu įsitikinimu.

Nepaisant praeityje išmintu kelio, niekas negali pasakyti, kaip žmogus toliau vystysis. Daugelis žmonių neperžengia grupės tikėjimo ribų arba nenori toliau tobulėti.

Vėlyvame paauglystės amžiuje, o kartais ir niekada, atsiranda ieškantis tikėjimas. Sąmoningas savo tapatybės suvokimas skatina ieškoti atsakymų. Pavyzdžiui, jei paauglys kilęs iš krikščioniškos šeimos ir jau anksti viešai atsivertė, nes to iš jo buvo tikimasi, tai vis dar gali būti tik priklausomybės tikėjimas. Kai paauglys susiduria su kitokiais požiūriais, kurie nekyla iš jo tobulos krikščioniškos pasaulėžiūros, tai gali jį priblokšti. Jis pradeda ieškoti ir išbandyti naujus dalykus, ieškoti naujų gyvenimo tikslų, dėl kurių vėliau gali gailėtis.

Po ieškančiojo tikėjimo ateina paskutinis etapas – savas tikėjimas. Šiame etape žmogus atrado tikėjimą sau pačiam, nepriklausomai nuo jokios grupės ar kultūros. Šis tikėjimas nebūtinai turi būti krikščioniškas. Kitose religijose ar įsitikinimuose taip pat galima pastebėti panašų vystymosi etapą. Todėl evangelizuojant reikia stengtis neapkaltinti jų, kad jų tikėjimas yra klaidingas. Krikščioniškas tikėjimas turėtų būti skelbiamas taip, kad jie būtų motyvuoti asmeniškai atsiduoti šiam Viešpačiui.

Kalbant apie tylos laiką / pamaldumą / informaciją

Pirmiausia reikia užsitarnauti paauglių pasitikėjimą. Tik tada, kai paaugliai organizaciją vertina teigiamai, jie iš tikrųjų ką nors įsisavina.

Veiklose ir žaidimuose jie dalyvauja, jei gali susitikti su grupe. Evangelinius dalykus jie priima kaip duotybę, svarbiausia, kad grupė būtų kartu.

Taip pat ir pamaldų metu svarbu įkvėpti visą grupę. Vis dėlto neturėtų būti pamirštas nė vienas asmuo. Kalbant konkrečiai apie tikėjimą, reikėtų stengtis pasiekti kiekvieną atskirai. Jei paaugliui sugebėsime suteikti jausmą, kad Dievas juo domisi, net jei jis nėra grupėje, jis žengs didelį žingsnį savo tikėjimo gyvenime.

Jaunimo darbuotojui labiausiai reikia dviejų dalykų: dieviško kantrumo, kad atpažintų tinkamą laiką, ir meilės drugeliams. Daugelis paauglių tikėjime yra labai nepastovūs ir dar neturi ištvermės. Nepykite ant jų, jei kartais jie žengia keletą žingsnių atgal tikėjimo gyvenime. Laikui bėgant jie galbūt vėl žengs keletą žingsnių į priekį.

Kompetencijų sąrašas

Sachkompetenz	Selbstkompetenz	klung	spannend
Verstehen komplizierte Gedankengänge	Sich selber am suchen		Weltprobleme
Breites Allgemeinwissen	Wenig emotionale Kontrolle	nörigkeitsgefühl	Prominente/ Medien
Arbeiten zielorientierter	Werden selbstständig	rbild	Beziehungen (Mann/F Frau/Frau)
Abstraktes Denken		n, diskutieren	Extremglaube --> Mission, Strassena tiert)
			Biographien von gross ten
			„hängen/ chillen“ einfa

Pabaigos žodis

Tačiau negalime pamiršti vieno dalyko: nors vaikus galime suskirstyti į grupes, kiekvienas iš jų lieka savarankiška asmenybė, turinti savitą charakterį ir pasiekusi savitą vystymosi lygį.

Dievas kiekvieną žmogų sukūrė unikalų. Visada bus lengviau ir sunkiau auklėjamų vaikų. Kad kiekvienam galėtum skirti vienodą meilę, nuolat prisimink šią tiesą.

Nuotraukos šaltinis

Pagrindinis paveikslėlis: Juropaarchiv, www.juropa.net

Kompetencijų sąrašas: Jeannine Weibel

Weitere Informationen

Žymos
Vaikų vystymasis

Amžius
4–7 metai
8–12 metų

Dalyvių skaičius
Duomenų nėra.

Biblija
Šios informacijos trūksta.

Trukmė
Duomenų nėra.

Medžiaga
Nėra

Failų atsisiuntimas
Failų atsisiuntimų nėra

KI Generierter Inhalt
Turinys
Žymos
Amžius
Dalyvių skaičius
Biblija
Trukmė
Medžiaga

© YoungstarsWiki | https://youngstarswiki.org/lt/wiki/art/kompetenciju-ugdymas-vaikysteje-ir-paauglysteje